

Jaargang 12, nummer 3, december 2001

1. Nieuws omtrent de Wet Inkomstenbelasting 2001

Van praktisch belang is dat de staatssecretaris zeer recentelijk (4 december jl.) heeft aangegeven dat bij de lijfrenteafrek de zogenaamde reserveringsruimte (“inhaalruimte”) evenals de jaarruimte met terugwerkende kracht naar het voorgaande jaar in de eerste helft van het volgende jaar kan worden bedongen en betaald.

In het jaar zelf moet nog steeds de basisruimte ad NLG 2.283,- worden benut om in dat jaar aftrekbaar te zijn. De jaarruimte; de extra lijfrenteafrek bij een “pensioentekort”, kan pas na afloop van het jaar worden berekend en per definitie dus ook na afloop van het kalenderjaar worden bedongen en betaald. Voor de zogenaamde reserveringsruimte; zijnde de laatste zeven jaar niet benutte jaarruimte, is nu ook bepaald dat deze het regime van de jaarruimte volgt en niet ook in het jaar zelf moet worden bedongen en betaald.

Enkele cliënten hebben gevraagd hoe het nu zit met het koppelen van hun kapitaalverzekering aan de eigen woning? Normaliter worden specifieke vragen niet in de nieuwsbrief behandeld. Echter, aangezien bijna iedereen met deze vraag te maken heeft, en het antwoord in negen van de tien gevallen “niet koppelen is”, wordt middels een korte uiteenzetting aangegeven waarom dit zo is.

Het gaat voor de duidelijkheid om vóór 14 september 1999 bestaande, aan de hypotheek eigen woning “gekoppelde” kapitaalverzekering, waarvoor een keuze moet worden gemaakt belastingheffing in box III of box I. Een fiscale koppeling ontstaat pas op het moment dat hiertoe een keuze in het aangiftebiljet wordt gemaakt. In box III is een vaste vrijstelling van NLG 272.000,- per persoon van toepassing, hetgeen als aan de voorwaarden wordt voldaan bij gehuwden wordt verdubbeld tot een bedrag van NLG 544.000,-. Indien gekoppeld aan de eigen woning is de vrijstelling in box I praktisch dezelfde namelijk NLG 276.566,-, maar wordt dit bedrag jaarlijks geïndexeerd. In veel situaties zal in box III geen belasting worden geheven omdat de vaste vrijstelling nog niet is bereikt. Mocht in de loop van de tijd deze vrijstelling wél bereikt worden, dan kan alsnog gekoppeld worden. Is overigens eenmaal gekoppeld, dan is er geen weg terug.

De keuze om niet te koppelen ligt echter met name in de beperking van de hypotheekrenteafrek indien de (in box I gekoppelde) kapitaalverzekeringen tot uitkering komen. Voor het bedrag van de kapitaaluitkering wordt geacht de hypotheek eigen woning te zijn afgelost en dus is er voor dit bedrag géén in box I aftrekbaar hypotheekrente meer. De maximale termijn van hypotheekrenteafrek is 30 jaar. Indien de kapitaalverzekering over stel 10 jaar tot uitkering komt wordt 20 jaar hypotheekrenteafrek gemist!

Zelfs indien de kapitaalverzekering de vrijstelling in box III overschrijdt dan moet worden afgewogen de heffing van effectief 1.2% tegenover het verlies van hypotheekrenteaf trek nà de uitkering van de kapitaalverzekering. Ook hier zal in veel gevallen de conclusie zijn **niet koppelen**.

2. Belastingdienst start onderzoek naar buitenlandse rekeningen

De Belastingdienst is een onderzoek gestart naar Nederlandse ingezetenen die in het buitenland één of meer bankrekening(en) aanhouden of hebben aangehouden, waarbij het vermoeden bestaat dat hiervan in de aangiften Inkomstenbelasting en/ of vermogensbelasting geen opgave is gedaan. De Belastingdienst heeft aangetekende brieven gestuurd waarin melding wordt gemaakt van dit onderzoek en waarin de betrokkene wordt gevraagd binnen vijf dagen de door de Belastingdienst bijgevoegde “verklaring buitenlandse bankrekeningen” in te vullen. In de verklaring moet worden aangegeven welke rekeningsnummers, bij welke bank, in welk land en sinds welke datum zijn aangehouden in de periode ná 1 januari 1989.

Commentaar: De verklaring heeft betrekking op bankrekeningen nà 1 januari 1989. Deze datum houdt verband met de mogelijkheid van navordering van de Belastingdienst. In binnenlandse situaties is de navorderingstermijn vijf jaar. In situaties waarin het buitenland is betrokken is dit twaalf jaar. Uit Kamervragen blijkt dat het gaat om informatie die de Belastingdienst via via heeft ontvangen van Belgische werknemers van een Belgisch bankfiliaal in Luxemburg.

3. Vrijstelling omzetbelasting

De staatssecretaris heeft aangegeven dat zowel de uitgifte van “proefpakketen” van Euromunten zowel de verstuurde bonnen ad NLG 8,55 als de NLG 25,- koopzakjes vrij zijn van omzetbelasting. Dit geldt ook voor de vergoeding die de wederverkopers ontvangen. Tevens wordt de vergoeding voor het inzamelen van (oude) guldens door ondernemers vrijgesteld.

4. Geen investeringsaftrek voor zeilschip ten behoeve van recreatieve tochten

A kocht een zeilschip en startte daarmee een onderneming. Hij bood één- en meerdaagse zeiltochten aan naar verschillende bestemmingen. In zijn aangifte Inkomstenbelasting claimde A investeringsaftrek voor het zeilschip. De Belastingdienst stelde dat er sprake was van een investering in een vaartuig, die niet voor investeringsaftrek in aanmerking kwam.

Hof Amsterdam besliste dat geen investeringsaftrek werd verleend voor vaartuigen die werden gebruikt voor representatieve doeleinden. Onder representatief gebruik moest worden verstaan het niet voor beroepsvracht- of beroepspersonenvervoer inzetten. Het vaartuig als zodanig vormde dan het voorwerp van de dienstverlening. Daarvan was hier geen sprake. De vervoersdiensten van A waren ondergeschikt aan het bieden van recreatie. A had derhalve geen recht op investeringsaftrek.

5. Navordering na ten onrechte in aftrek gebrachte onderhoudskosten gehandhaafd

De heer X was eigenaar van een woning, die bestond uit een als Rijksmonument aangemerkt hoofdgebouw met drie aanbouwen. De woning was bestemd voor verhuur aan derden. In 1995 en 1996 liet X een groot aantal werkzaamheden verrichten. De aanbouwen werden gesloopt en het hoofdgebouw werd volledig ontmanteld. Vervolgens werd de fundering hersteld en het hoofdgebouw zoveel mogelijk in de oorspronkelijk toestand herbouwd. De heer X bracht in 1995 een deel van deze kosten, ruim NLG 100.000,- als onderhoudskosten in aftrek. De Belastingdienst volgde de aangifte en ging dus impliciet met de aangifte en de aftrek van onderhoudskosten akkoord. In september 1998 (!?) bracht de Belastingdienst Registratie en Successie op verzoek van de Belastingdienst een advies uit over de aftrek van onderhoudskosten door de heer X.

Naar aanleiding daarvan stelde de Belastingdienst zich op het standpunt dat de kosten ten onrechte in aftrek waren toegelaten en legde een navorderingsaanslag Inkomstenbelasting 1995 op. Hof Amsterdam was hiermee akkoord. Het rapport uit 1998 vormde voor de Belastingdienst een nieuw feit dat navordering rechtvaardigde. De aangifte Inkomstenbelasting 1995 maakte een “verzorgde en betrouwbare indruk”. Verder waren de gegevens omtrent de inkomsten uit onroerende zaken en de daarbij in aftrek gebrachte kosten niet van dien aard dat de Belastingdienst zou hebben moeten concluderen dat de aangifte onjuistheden bevatte.

De Belastingdienst had geen nader onderzoek naar de aangifte hoeven in te stellen. Uit het rapport bleek dat de uitgevoerde werkzaamheden dermate ingrijpend van aard waren geweest, dat in bouwkundig opzicht in feite sprake was van nieuwbouw. Daarom konden de (stichtings)kosten niet in aftrek worden gebracht.

Commentaar: Navordering kan alleen dan plaatsvinden indien er (kort weergegeven) sprake is van door de Belastingdienst gemaakte “kenbare fouten”, er sprake is van “kwader trouw” van belastingplichtige of als er sprake is van een zogenaamd “nieuw feit”. Om deze laatste mogelijke navorderingsgrond zoveel mogelijk weg te nemen is het beleid van PMV om in voorkomende gevallen op de bijlage bij de aangifte zo nauwkeurig en uitvoerig mogelijk de situatie en de omstandigheden te schetsen op grond waarvan PMV meent dat er aftrek kan plaatsvinden of waarom bepaalde inkomensbestanddelen niet belastbaar zijn. In het nieuwe belastingstelsel komt daar bij in welke box belasting moet worden geheven. Als een en ander duidelijk is omschreven wordt navordering op grond van een “nieuw feit” voor de Belastingdienst moeilijk.

6. Winsttaandeel was ter kwader trouw niet opgegeven

X en Y waren een vennootschap onder firma aangegaan. X diende het aan hem uitgereikte aangiftebiljet Inkomstenbelasting 1992 niet in. De Belastingdienst legde een ambtshalve aanslag op naar een belastbaar inkomen van NLG 60.000,-. Uit de aangifte Inkomstenbelasting 1992 van Y kon worden opgemaakt dat het winstaandeel van X in 1992 NLG 151.360,- was. De Belastingdienst legde een navorderingsaanslag op. Hof Amsterdam besliste dat de navorderingsaanslag, ondanks het ontbreken van een nieuw feit, in stand moest blijven, omdat X te kwader trouw was geweest.

De Hoge Raad vernietigde de uitspraak van het Hof wegens motiveringsklachten. Het Hof had namelijk de constatering van “de kwader trouw” onvoldoende onderbouwd. De zaak is voor verder onderzoek naar Hof Den Haag verwezen. Deze laatste heeft beslist dat er een aanmerkelijke kans bestond dat het winstaandeel van X tot een te laag bedrag in de aanslag zou worden begrepen. Nu X zich willens en wetens had blootgesteld aan de aanmerkelijke kans dat zijn winstaandeel tot een te laag bedrag in de aanslag zou worden begrepen, was hij te kwader trouw. De navorderingsaanslag bleef dus in stand.

7. Nederlandse Staat veroordeelt tot integrale vergoeding van kosten in de beroepsfase

De hoogte van een kostenvergoeding voor het voeren van gerechtelijke procedures in het bestuursrecht, waaronder het belastingrecht, worden bepaald door het Besluit proceskosten bestuursrecht. Het moet daarbij gaan om professionele rechtshulp. Er is een vast puntensysteem van toepassing waarbij elk punt een waarde heeft van NLG 710,-. Bij elke separate handeling in een procedure hoort een bepaald aantal punten of halve punten. Daarnaast wordt de moeilijkheid van de zaak ook nog eens gewogen. De puntentoekenning is bijzonder laag. Zo staat voor een beroepschrift bijvoorbeeld één punt en voor het verschijnen ter zitting 0.5 punten.

De kantonrechter te Den Haag heeft in een civiele procedure de Nederlandse Staat veroordeeld tot het betalen van een *integrale* vergoeding van de kosten van rechtsbijstand in de beroepsfase. Volgens de kantonrechter is de Nederlandse forfaitaire kostenvergoeding in strijd met het Europees gemeenschapsrecht. Uit uitspraken van het Europese Hof van Justitie volgde namelijk dat een lidstaat aansprakelijk is voor de schade die voor particulieren voortvloeide uit een onjuiste uitvoering van een EG-richtlijn. Daarnaast besliste de kantonrechter dat een beginsel van Europees gemeenschapsrecht was dat de verkrijging van een schadevergoeding niet praktisch onmogelijk of uiterst bezwaarlijk mocht worden gemaakt. Hieruit volgde volgens de kantonrechter dat de toekenning van een forfaitaire vergoeding op grond van het hierboven genoemde Besluit ten onrechte een beperking gaf, waardoor een integrale vergoeding van kosten van juridische bijstand van de beroepsfase niet werden vergoed.

Commentaar: Een ons inziens juiste uitspraak. Er zijn echter een aantal beperkingen:

- het betreft “slechts” een uitspraak van een lagere rechter. Er is beroep ingesteld waarbij de rechtbank en uiteindelijk bij beroep in cassatie de Hoge Raad anders kan oordelen;
- een integrale kostenvergoeding lijkt alleen maar voor particulieren mogelijk;
- het moet gaan om wetgeving gebaseerd op Europese richtlijnen. Voor bijvoorbeeld de Wet Inkomstenbelasting 2001 is een integrale kostenvergoeding op grond van de uitspraak dus niet van toepassing.

8. Pensioenopbouw oude dienstjaren van nieuwe directeur-groot-aandeelhouders

Het zogenaamde Centraal Aanspreekpunt Pensioenen (CAP) heeft een standpunt ingenomen over de opbouw van een pensioen in eigen beheer met betrekking tot oude dienstjaren bij het verkrijgen van een aandelenbezit van minimaal 10%. Het standpunt houdt onder andere in dat als een werknemer directeur-groot-aandeelhouder (= tenminste 10% aandeelhouder) wordt van de BV waar hij tot dan toe in dienstbetrekking was en gedurende het dienstverband als “gewone” werknemer geen pensioenregeling had, kan hem, nadat hij directeur-groot-aandeelhouder is geworden, een pensioen worden toegekend, waarbij de verstreken dienstjaren als “gewone” werknemer meetellen voor de opbouw. De backservice over deze “oude” jaren mag volledig in eigen beheer worden gehouden.

9. Premie WAZ substantieel verlaagt!

Goed nieuws! Het Landelijk Instituut Sociale Verzekeringen (LISV) heeft voor het jaar 2002 besloten de WAZ-premie voor ondernemers en directeur-groot-aandeelhouders ten opzichte van het jaar 2001 substantieel te verlagen. De premie daalt van 8.45% naar 5.94%. Een persoon die de maximale premie betaalt gaat door de verlaging **NLG 1.380,-** minder WAZ-premie betalen in 2002!

10. Successierecht pensioen-BV

Echtgenote A, zwager B en schoonzuster C van directeur Y waren ieder voor 1/3 deel aandeelhouder van BV Z. In BV Z was het pensioen van Y ondergebracht. Na diens overlijden in 1995 merkte de Belastingdienst de aandelen van A, B en C aan als te zijn verkregen krachtens erfrecht op grond van artikel 13a Successiewet. Ten tijde van het overlijden van Y overtrof de waarde van de activa van de BV de waarde van de pensioenverplichtingen met een aanzienlijk bedrag en in ieder geval met meer dan 10%. Hof Arnhem volgde het standpunt van de Belastingdienst. A, B en C stelden in cassatie dat BV Z ten onrechte was aangemerkt als een pensioen- of lijfrentelichaam in de zin van artikel 13a, lid 4, Successiewet. De Hoge Raad besliste dat artikel 13a Successiewet restrictief moest worden uitgelegd. Bij een restrictieve uitleg was sprake van een pensioenlichaam als de bezittingen van het lichaam ten tijde van het overlijden van de pensioengerechtigde geheel of nagenoeg geheel dienden tot dekking van de pensioenverplichtingen. De Hoge Raad verwees de zaak voor verder onderzoek naar Hof Den Bosch.

11. Fictief loon directeur-groot-aandeelhouder (die halve week werkt) was NLG 37.050,-

De eerste gerechtelijke uitspraken over de hoogte van het per 1 januari 1997 ingevoerde zogenaamde gebruikelijk loon worden thans bekend. De regeling houdt in dat directeur-groot-aandeelhouders ten minste een “gebruikelijk loon” van de BV genieten.

Het minimale gebruikelijk loon is thans NLG 84.000,-. Wordt daadwerkelijk minder loon genoten dan het gebruikelijke loon dan is het verschil fictief loon.

De heer X genoot door een ongeval reeds lange tijd een WAO-uitkering. Na een rechtenstudie begon hij in 1989 een eenmanszaak die in 1992 in een BV werd ingebracht. Tot medio 1999 ontving X geen salaris van de BV. Het belastbaar inkomen van de heer X over 1997 werd vastgesteld op NLG 96.894,-. Naar aanleiding van een boekenonderzoek werd het belastbaar inkomen verhoogd met NLG 37.050,- wegens een bijtelling voor fictief loon. De heer X was het hier niet mee eens en stelde dat hij slechts maximaal 8 uur per week voor de BV werkte. De Belastingdienst stelde hier tegenover dat X in de tijd dat hij de onderneming in de vorm van een eenmanszaak dreef, de zelfstandigenaftrek had geclaimd en daarmee indirect had aangegeven dat hij meer dan 8 uur per week voor de onderneming werkzaam was. Hof Leeuwarden was het daar mee eens. Het Hof leidde uit het feit dat X circa 10.000 km voor de BV had gereden en de door de Belastingdienst aangevoerde omstandigheden af, dat de schatting van de Belastingdienst van een tijdsbesteding van 19 uur per week aannemelijk was. Een bijtelling van NLG 37.050,- was dan ook terecht.

12. Oude kantine maaltijdenregeling terug van weggeweest!

De staatssecretaris van Financiën heeft besloten de per 1 januari 2001 nieuwe, ingewikkelde, en niet praktische kantinemaaltijdenregeling aan te passen. Met ingang van 1 januari 2002 geldt weer de forfaitaire regeling zoals die vóór 1 januari 2001 gold en wordt de waarde in het economisch verkeer van een kantinemaaltijd vastgesteld op forfaitaire bedragen, waarbij de eventuele eigen bijdrage van de werknemer op het forfaitaire bedrag in mindering komt. Heffing gebeurt via eindheffing bij de werkgever. De forfaitaire bedragen worden vastgesteld op €1,75 voor een koffiemaaltijd en €3,35 voor een warme maaltijd. Voor het jaar 2001 mag de inhoudingsplichtige kiezen tussen de bovenvermelde “oude” forfaitaire waardering of voor de huidige wettelijke kantineregeling.

13. Auto van de zaak: bijtelling vanaf 2002

Zoals door ons meerdere malen voorspelt wordt de bijtelling van de auto van de zaak verder aangescherpt. Vanaf 2002 ziet de regeling er in het kort als volgt uit.

Meetellen als privé kilometers telt het woon-werkverkeer tot tien kilometer. Daarnaast tellen mee als privé kilometers alle kilometers boven de dertig kilometer woon-werkverkeer. Voor het jaar 2002 tellen deze kilometers mee voor 1/3 deel, in 2003 voor 2/3 deel en vanaf 2004 volledig. Woont iemand meer dan tien kilometer maar minder dan dertig kilometer van zijn werk behoeft géén enkele kilometer als privé mee te tellen! Woont iemand op 11 kilometer van zijn werk: géén bijtelling, woont iemand op 9 kilometer van zijn werk 18 kilometer bijtelling per dag! Bizar, maar waar.

Een en ander schijnt te zijn ingegeven uit milieu overwegingen. Onder de tien kilometer moet er maar gefietst worden. Hierboven is de afstand om te fietsen te groot. Vanaf dertig kilometer is het openbaar vervoer volgens de wetgever een “goed” alternatief.

Wel is de staffel van de bijtelling aangepast en tariefmatig verlaagd. Om een en ander niet te eenvoudig te maken wordt mede uit budgettaire overwegingen, vanwege de “gespreide invoering” van de nieuwe regeling door de 1/3 stap 2002 en 2/3 stap 2003 ook voor deze jaren de tabel aangepast.

NIEUW 2002				NIEUW 2003			
0	-	500	0%	0	-	500	0%
500	-	3.000	10%	500	-	3.500	10%
3.000	-	6.000	15%	3.500	-	7.000	15%
6.000	-	8.000	20%	7.000	-	9.000	20%
8.000	-	>>>>	25%	9.000	-	>>>>	25%

NIEUW VANAF 2004				OUD 2001			
0	-	500	0%	0	-	500	0%
500	-	4.000	10%	500	-	4.000	15%
4.000	-	8.000	15%	4.000	-	7.000	20%
8.000	-	10.000	20%	7.000	-	>>>>	25%
10.000	-	>>>>	25%				

14. Tariefwijziging vennootschapsbelasting

Het Belastingplan 2002 bevat weer een groot aantal wijzigingen en aanpassing. Een in het oog springende wijziging betreft de tariefverlaging met 0.5% van het algemene vennootschapsbelastingtarief van 35%. Daarnaast wordt ook het tarief over het opstapje van NLG 50.000,- verlaagd van 30% naar 29%. Dit lijkt een geringe daling van het percentage. Echter de belastingopbrengst vennootschapbelasting zal naar verwachting hierdoor met NLG 500.000.000,- worden verlaagd.